

[Valdemar Thomsen.]

at England ikke formaar at opfylde de Længsler og Forventninger, Europas Folk nærer med Hensyn til at faa skabt Fred og Orden i vor Verdensdel, og derfor gaar Ønskerne nu igen i Retning af, at Resultatet, der engang maa komme, maa blive, at de Slægtled, der følger efter vort, maa blive forskaanet for nye Krigsulykker.

Kan nu dette Haab, som sikkert er fælles for alle i Europa, tænkes at gaa i Opfyldelse ved at vende tilbage til den gamle Magtfordeling? Det er Spørgsmaalet. Det, der har præget Europa forud for denne Krig, er, maa vi bekende, indbyrdes Uenighed, næsten uoverstigelige Toldmure og lignende Skranker, Uorden i Raastoftilførslerne og Afsætning, Landbrugskrise, stigende Arbejdsløshed, svigtende Økonomi. Ikke mindst danske Bønder fik en lille For-smag paa, hvor uholdbare de Tilstande var, vi levede under, hvor det bar hen. Vore Kontingenter til England blev nedskaaret fra Maaned til Maaned, og i de sidste Aar maatte vi tilmed udrede Toldskatter, der favoriserede farvede Folkeslag paa Danmarks Bekostning. Det var i Virkeligheden ikke England men Dominions, der efter Ottawa var afgørende for Europas Vel-færd. Vor Eksport til England blev fra 1929 til 1939 skaaret ned fra Forholdet 1:3,7 til Forholdet 1:1,4. En saadan Udvikling kunde kun ende med økonomisk Ruin for dansk Landbrug og dermed for Landet som Helhed. Smørprisen paa 1 Kr. 80 Øre, der var os paatvunget forud for 9. April 1940, taler i saa Henseende sit tydelige Sprog.

Hvad er nu Aarsagen til en saadan for England som den ansvarlige lidet flatterende Tilstand i Europa? Forholdet er sikkert det, for os og for Europa forfærdende, at England for sin egen Skyld, for at opretholde sin dominerende Indflydelse har ment sig nødsaget til at spille de europæiske Lande ud mod hinanden, ikke saadan at forstaa naturligvis, at der er noget at bebrejde den almindelige engelske Befolkning, som vi kun har Grund til at højagte, men meget tyder paa, at England paa dette for dets Prestige afgørende Tidspunkt brugte sin Kraft og Indflydelse til Gavn ikke for den Verdensdel, som det i stor Udstrækning havde Ansvar for, men til Gavn for Landets herskende Klasse og til Gavn for Lande uden for Europa, til Gavn for sine Kolonier, alt med det for Øje at bevare sin Magtstilling som den afgørende Faktor paa Verdensarenaen.

Historien viser — og her er vi efter

min Mening ved Kilden til de evindelige Krige og Trusler om Krig —, at saa snart en europæisk Stat søger at gøre sig gældende som Stormagt, saa skaber England en Koalition imod den. Saadan gik det, da Frankrig i sin Tid under Napoleon prøvede at gøre England Rangen stridig. Ogsaa vort Land har gjort sine bitre Erfaringer paa dette Omraade. Da vi i 1801 ikke vilde bøje os for England, fik vi Slaget paa Reden. Heller ikke i 1807 kunde vi gøre England tilpas, idet vi afslog dets stor-slaaede Tilbud om Forbund paa de Vilkaar, at vor Flaade skulde overgives til England, saa længe Krigen stod paa. Følgen blev, at en engelsk Hær besatte Sjælland, København bombarderedes og hele vor Flaade maatte udleveres. Dermed var Danmarks Tid som Sømagt forbi, og vi var degraderet til en Nation af anden Rang. De, der nu foregøgler sig selv og andre, at der næres Kærlighed til os for vore blaa Øjnes Skyld, bør holde sig slige Kendsgerninger for Øje.

I den nyere Tid er Tyskland blevet betragtet som den store Fare for Englands Magtposition, og derfor var Koalitionen i Orden i 1914 og nu i 1939, da Krigen brød ud, og nu var det navnlig Frankrig, der maatte lægge Ryg til. Maalet for England er efter alt at domme at genoprette de gamle Tilstande med de enkelte af Europas Lande paa Krigsfod mod hinanden og England selv som Tungen paa Vægtskaalen. Paa denne Maade naar Europa selvfølgelig aldrig ud over det Stadium, der for længst burde være forladt af civiliserede Nationer.

Ja men, er der da, kan der spørges, overhovedet Mulighed for, at Europas forpinte og stridende Lande kan ordne deres Mellemværende uden Krig? Efter min Mening er det muligt, og derfor er Haab om Fred og Orden i Europa heller ikke nogen Utopi. Paa den vestlige Halvkugle har man gennem mange, mange Aar levet i Fred og Fordragelighed, og det hænger ganske givet sammen med, at den betydeligste af de amerikanske Nationer har taget bogstavelig talt Førerskabet, og at den gennem sin Magt og Autoritet sørger for Fred og Tryghed i denne Del af Verden. For de kommende Slægtleds Skyld her i Danmark som i alle Europas Lande vil jeg af hele mit Hjerte haabe og ønske, at der efter denne Krig maa blive Betingelser for Orden, Tryghed og Fred paa en saadan Maade, at de enkelte Lande uforstyrret kan leve deres eget nationale Liv. Under den hidtidige Magtfordeling var Betingelserne ikke til Stede, og derfor maa vi, som Rege-